

vzali pohledávku 2.000 dukátů, váznoucí na koupených nemovitostech pro Annu R-ovou, ve smluvené hodnotě 11.200 zl. Tomu-li tak, není právně mylným názor odvolacího soudu, že dlužno posuzovati věc dle předpisu o zápujčce, jmenovitě dle §§u 987 a 989 obč. zák. Neobstojí výtky, že tento názor odporuje zákonnému pojmu a právní povaze zápujčky ve smyslu §u 983 obč. zák. Jest pravda, že kupitelum nebyl vyplacen hotově určitý peníz, představující zápujčkovou valutu, ale v podstatě má se věc přece tak, jako kdyby byla kupitelum po složení kupní ceny část její zase ponechána bývala se závazkem, vrátiti po určité době touž částku. Jde-li však o zápujčku, dlužno za správné uznati též další právní vývody napadeného rozsudku, jež dovolatel pro ten případ, že by tu byla zápujčka, vyvrátiti vlastně ani se nepokouší. Z cis. nařízení ze dne 21. září 1899, čís. 176 ř. zák. neplyne to, co dovolatel do něho vkládá; závazek, zaplatiti částku 32.400 mk. efektivně ve zlatě, byl ujednan smlouvou ze dne 30. června 1889; v §u 17 třetího dílu zmíněného nařízení pak výslovně se stanoví, že tímto nařízením nejsou dotčeny závazky, založené před 1. lednem 1900, které mají býti efektivně splněny v druhu mincí, nejmenovaném v třetím odstavci §u 15 (mince kovové nebo stříbrné mince, jež byly zákonným platidlem v rakouské měně) nebo v měně cizozemské. Že snad zlatých marek nyní nelze obdržeti, po případě že obchod jimi není volným, nikterak nevadí, když žalovaný byl odsouzen k plnění alternativnímu tak, že jest povinen zaplatiti buď 1.000 zlatých marek nebo 10.616 Kč. Námitka nedostižnosti plnění byla správně vyvrácena soudem odvolacím, a pro nedostatek skutkových zjištění k tomu poukazujících nelze uznati tvrzené nedostižnosti ani tehdy, kdyby byla nyní skutečně soudně vymáhána celá zbytková pohledávka 31.400 zlatých marek neboli 340.000 Kč, jak žalovaný v dovolacím spise uvádí. Z toho, že úroky byly dosud placeny v tuzemské měně a to v relaci 1 mka = 1 Kč 20 h, nemůže dovolatel nic odvoditi ve svůj prospěch. Dovolává se v té příčině §u 899 obč. zák., maje na mysli patrně ustanovení §u 999. Než tím, že se žalobce z důvodů — jež nebyly rozebrány v prvé stolici a tudíž proti němu nemohou býti využity — dosud snad spokojil nižší částkou úrokovou, nevzdal se práva, žádati zaplacení jistiny tak, jak bylo ujednáno, zvláště když jest pro choromyslnost zbaven svéprávnosti, ke vzdání se práva bylo by tedy potřebí svolení soudu opatrovníckého.

Čís. 3873.

Dopravní řád železniční.

Mezi československými a polskými železnicemi nebyla ujednána zvláštní úmluva o solidárním ručení železnic za škody při přepravě.

Zabavení zásilky (cizí) vojenskou správou jest vyšší mocí ve smyslu §u 84 žel. dopr. ř.

(Rozh. ze dne 20. května 1924, Rv I 181/24.)

Žalobkyně zaslala v době převratové vagonovou zásilku dřeva do Černovic v Bukovině. Zásilka byla na nádraží v Oswietimě polskou in-

tendaturou zabavena. Žaloba na československý erár o náhradu škody byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Mezinárodní bernská železniční úmluva nevztahuje se na sporný případ, neboť Československá republika přistoupila k ní teprve po mírových smlouvách. Nevztahuje se na něj ani § 100 žel. dopr. ř., neboť platí jenom pro tuzemsko. Že by mezi československými a polskými železnicemi byla bývala ujednána zvláštní úmluva o solidárním ručení železnic za škody při přepravě dle §u 100 žel. dopr. ř. s účinností pro konec roku 1918 a začátek roku 1919, nelze ze spisů seznati. Rozhodnutí sporu záleží na rozhodnutí o námitce žalovaného eráru, že zabavení zásilky polským vojskem bylo pro železnici vyšší mocí, která ji dle §u 84 žel. dopr. ř. sprostňuje ručení. Žalobce přiznává, ba přednesl dokonce sám, že polské vojenské úřady celou zásilku, jak byla v Oswietimě na nádraží, jednostranným rozhodnutím převzaly ve svou moc a odňaly ji tak další disposici dopravních úřadů, popírá však, že by to bylo pro dráhu vyšší mocí, uváděje, že vojenské úřady nejednaly za účelem zabavení zásilky, nýbrž aby ji uchránily od zkázy, jež jí hrozila, poněvadž se dráha o ni nestarala, dále že se dráha nemůže vykáhati písemným rozkazem vojenské správy a že nebyl sepsán protokol o převzetí. Odvolací soud vytkl právem, že nezáleží na tom, v jakém úmyslu vojenské úřady jednaly a zda zachovaly předepsané formality, nýbrž jenom na tom, že si daly náklad vydati. Rozhodnutí vojenské správy bylo pro železnici událostí z venku přicházející a neodvratitelnou prostředky jí po ruce jsoucími, tedy vyšší mocí dle §u 84 žel. dopr. ř. a sprostilo ji z dalšího ručení za osud zásilky. Dotyčný výrok nižších soudu netrpí ani nesprávným právním posouzením ani rozporem se spisy. Mylným jest názor, že dráha ručí za zásilku, poněvadž mohla a měla zabavení nákladu vojskem předejiti včasným opatřením dle §§ů 74 a 81 žel. dopr. ř. a tak neučinila. Žalobce přehlíží, že dopravní úřad v Oswietimi ihned po znovuzahájení přerušené poštovní dopravy dne 4. dubna 1919 zažádal odesílatele o disposici, že byl tedy povinen vyčkati jeho pokynů, které ostatně nezněly ani na poslání zásilky zpět, ani na uložení její na sklad, ani na její prodej, a že vojenské úřady zásilku zabavily dříve, než došla odesílatelova dispoice, by náklad byl poslán dále do Černovic. Že zásilka nesměla býti bez příkazu odesílatelova poslána zpět, plyne z §u 81 (1) žel. dopr. ř. Že by bývalo možno zásilku v Oswietimě uložit na sklad neb užitečně prodati, jsou pouhé, ničím nedoložené a pravděpodobné domněnky žalobcovy, na nichž nelze založiti soudního rozhodnutí.

Čís. 3874.

Dopravní řád železniční.

Nestačí ústní reklamace, třebas si ji byl úředník poznamenal. Reklamace musí obsahovati zřejmé prohlášení, že se požaduje náhrada